

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 620/2012-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. decembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti M. s. r. o., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou B., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľ'a a advokáta Mgr. P. Ď., ktorou namieta porušenie slobody prejavu podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Rady pre vysielanie a retransmisiu v konaní vedenom pod sp. zn. 128-PLO/O-1240/2011 a jej rozhodnutím č. RP/27/2011 zo 7. júna 2011 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 SŽ/18/2011 a jeho rozsudkom z 29. marca 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti M. s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. júla 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti M. s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“),

zastúpenej Advokátskou kanceláriou B., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta Mgr. P. Ď., ktorou namieta porušenie slobody prejavu podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Rady pre vysielanie a retransmisii (ďalej len „Rada“) v konaní vedenom pod sp. zn. 128-PLO/O-1240/2011 a jej rozhodnutím č. RP/27/2011 zo 7. júna 2011 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 SŽ/18/2011 a jeho rozsudkom z 29. marca 2012.

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza:

„Dňa 13. 12. 2010 o cca 22:12 hod. sťažovateľka, ako vysielateľ programovej služby TV, odvysielala program N...

Dňa 17. 12. 2010, Rada... doručila sťažovateľke výzvu na doloženie záznamu z vysielania Programu. Sťažovateľka RVR záznam z vysielania Programu nedoručila, za čo jej rozhodnutím RVR, sp. zn.: RP/24/2011, uložila pokutu vo výške 2.500,- EUR.

... Dňa 16. 03. 2011, RVR doručila sťažovateľke oznámenie o začatí správneho konania, v ktorom na strane č. 2 inter alia uviedla, že podkladom pre rozhodnutie sú (i) záznam z vysielania Programu a (ii) prepis/popis skutkového stavu.

... Dňa 07. 06. 2011 na vytýčenom ústnom pojednávaní RVR, sťažovateľka namietala zákonnosť získaného dôkazu - záznamu z vysielania Programu, ako podkladu pre rozhodnutie RVR.“

Rada v predmetnej veci rozhodnutím č. RP/27/2011 zo 7. júna 2011 rozhodla tak, že sťažovateľka porušila povinnosť podľa § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) tým, že 13. decembra 2010 o cca 22.12 h na programovej službe... odvysielala program N. (ďalej len „Program“), ktorý spôsobom svojho spracovania a svojím obsahom zasiahol do ľudskej dôstojnosti súťažiacemu M. z programu F. Za uvedené porušenie povinnosti Rada uložila sťažovateľke pokutu 5 000 € podľa § 64 ods. 1 písm. d) a § 67 ods. 5 písm. e) zákona č. 308/2000 Z. z.

Rada vo výroku svojho rozhodnutia uviedla, že podľa § 64 ods. 5 zákona č. 308/2000 Z. z. uložením sankcie nezaniká povinnosť, za porušenie ktorej sa sankcia uložila, a rozhodla, že podľa § 67 ods. 16 zákona č. 308/2000 Z. z. je pokuta splatná do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Sťažovateľka podala proti rozhodnutiu Rady opravný prostriedok podľa § 250l a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Sž/18/2011 z 29. marca 2012 tak, že rozhodnutie Rady potvrdil.

V sťažnosti sa ďalej uvádza:

„Sťažovateľka uvádza, že v zmysle vyššie uvedeného skutkového stavu jednoznačne vyplýva, pričom táto skutočnosť nebola v predmetných konaniach sporná, že podkladom pre vydanie rozhodnutia RVR, ktoré bolo potvrdené Najvyšším súdom SR, bol záznam z vysielania Programu, ktorý si vyhotovila RVR na svojom vlastnom nahrávacom zariadení.

Sťažovateľka tvrdí, že vyhotovenie záznamu vysielania Programu na vlastnom nahrávacom zariadení RVR a jeho následné použitie, ako dôkazu v správnom konaní vedenom proti sťažovateľke je zásahom a porušením práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru...“

Sťažovateľka v sťažnosti poukazuje na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Bykov proti Ruskej federácii z 10. marca 2009 a na dvojstupňový test, ktorý ESLP v predmetnej veci aplikoval, ktorý spočíva v zodpovedaní dvoch okruhov otázok:

„... Či bolo rešpektované právo na obhajobu sťažovateľky, najmä či mala sťažovateľka príležitosť namietat' autenticitu a zákonnosť dôkazov a zároveň namietat' zákonnosť ich použitia v konaní;

... Aká je kvalita dôkazov, vrátane toho či okolnosti, za ktorých bola získaná, vrhajú pochybnosť na ich spoľahlivosť a presnosť.

... Sťažovateľka k aplikácii prvej otázky vyššie uvedeného testu na konkrétny skutkový prípad uvádza, že počas celého konania pred RVR ako aj v odvolacom konaní pred

Najvyšším súdom SR, mala príležitosť namietat' zákonnosť a použitie záznamu z vysielania Programu, pričom túto možnosť v oboch konaniach riadne a včas využila.

V predmetných konaniach nebolo sporné, že záznam z vysielania Programu sťažovateľka RVR nedodala, pričom RVR v správnom konaní použila záznam z vysielania Programu, ktorý (i) bez súhlasu sťažovateľky v zmysle Autorského zákona alebo (ii) akejkol'vek inej zákonnej licencie na vyhotovenie záznamu z vysielania (pozn.: tak ako umožňuje napr. český autorský zákon) alebo (iii) bez akéhokoľvek rozhodnutia, povolenia, príkazu nezávislého orgánu súdnej moci, vyhotovila na vlastnom nahrávacom zariadení, pričom o jeho vyhotovení informovala sťažovateľku až na vyžiadanie sťažovateľky. Najvyšší súd sa následne stotožnil s právnym názorom RVR, podľa ktorého žiaden zákon RVR, ako správne orgánu, nezakazuje vyhotoviť záznam z vysielania Programu na účely naplnenia poslania RVR, a teda správneho konania a trestania.“

K aplikácii druhého okruhu otázok z predmetného testu sťažovateľka uvádza:

„... Je jednoznačné a nepochybné, že záznam z vysielania Programu bol RVR vyhotovený ako dôkaz proti sťažovateľke v správnom konaní a trestaní, na ktoré sa musia uplatňovať zásady trestného práva.

... Je jednoznačné a nepochybné, že prístup k záznamu z vysielania Programu má široký okruh funkcionárov, členov a zamestnancov RVR.

... Je jednoznačné a nepochybné, dokonca nerozporované, že RVR a jej zamestnanci vyhotovili záznam z vysielania (i) bez súhlasu sťažovateľky v zmysle Autorského zákona alebo (ii) akejkol'vek inej zákonnej licencie na vyhotovenie záznamu z vysielania (pozn.: tak ako umožňuje napr. český autorský zákon) alebo (iii) bez akéhokoľvek rozhodnutia, povolenia, príkazu nezávislého orgánu súdnej moci

... Je jednoznačné a nepochybné, že záznam z vysielania Programu bol vyhotovený na vlastnom nahrávacom zariadení RVR, ktorého parametre, spôsoby zaznamenávania, autenticita, kalibrácia, rozsah zaznamenávania, kvalita zaznamenávania, možnosti zásahu do zaznamenávania, nastavenia zariadenia, možnosti úpravy záznamu vysielania nie sú sťažovateľke známe, nie sú verejnosti známe, neboli sťažovateľke preukázané, sťažovateľka pri úkone zaznamenávania nebola, nebola k nemu prizvaná, ani nebola pri vyhotovení

záznamu z vysielania Programu a ani na vyhotovenie záznamu z vysielania nebola upozornená.

... Je jednoznačné a nepochybné, že autorizácia pripojenia nahrávacieho zariadenia RVR na vysielanie sťažovateľky nebola sťažovateľke preukázaná, sťažovateľka sa dokonca domnieva, že nahrávacie zariadenie RVR nijaký orgán neautorizoval.

... Sťažovateľka... ďalej uvádza, že zatiaľ čo rovnaký spôsob vyhotovenie záznamu z vysielania Programu zo strany RVR môže byť súdmi považovaný za zákonný, vyhotovenie záznamu z vysielania Programu musí zodpovedať minimálnej požiadavke správneho trestania, že sťažovateľ musí byť upozornený na vyhotovenie záznamu z vysielania Programu a pokiaľ sa tento vykonáva na zariadení RVR, má právo byť prítomný pri takomto úkone, z dôvodu overenia autenticity.

Zo skutkového stavu nie je známe ani zrejmé, kto záznam vyhotovil, kto bol pri vyhotovení záznamu prítomný, či boli pri vyhotovení záznamu zamestnanci RVR, či boli pri vyhotovení záznamu nezávislí svedkovia, akým spôsobom sa záznam uschoval, kto mal možnosť sa so záznamom oboznámiť, kto si záznam prezeral, kto mal možnosť so záznamom manipulovať, či bolo možné do záznamu zasahovať, či nebolo do záznamu zasiahnuté, či bol záznam voľne prístupný k nahliadnutiu, prípadne či došlo k použitiu záznamu inými osobami ako zamestnancami RVR a pod.

Vzhľadom na uvedené má sťažovateľka za to, že v žiadnom prípade nie je možné eliminovať pochybnosť spoľahlivosti a presnosti záznamu z vysielania Programu, nakoľko tak ako bolo naznačené, existuje množstvo možností, ktoré sú spôsobilé spochybniť konečný obsah záznamu z vysielania ako dôkazu v samotnom správnom konaní. ...

Záverom aplikácie testu ESLP je potrebné posúdiť dôležitosť dôkazu, ktorého nezákonnosť bola sťažovateľkou namietaná.

Je nepochybné a jednoznačné, že záznam z vysielania Programu bol jediným a hlavným dôkazom v konaní proti sťažovateľke. RVR v správnom konaní nevykonala žiadne iné dôkazy, a preto dôležitosť záznamu z vysielania Programu pre rozhodnutie o vine sťažovateľky a uložení sankcie - pokuty, je absolútne kruciálna. Čo je pravdepodobne najdôležitejšie je, že len tento jediný dôkaz spojil sťažovateľku s porušením povinnosti. ...

Práve okolnosti, za ktorých bol tento dôkaz získaný nie sú schopné eliminovať všetky pochybnosti o spoľahlivosti, relevancii a presnosti tohto dôkazu a tým pádom do značnej miery spochybňujú kvalitu predmetného dôkazu.

... Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti má sťažovateľka za to, že spôsob, akým bol dôkaz získaný a použitý v konaní proti sťažovateľke, mal jednoznačný vplyv na konanie ako celok a zapríčinil porušenie práva na spravodlivý súdny proces, súdnu a inú právnu ochranu.“

Na základe týchto skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo spoločnosti M. s. r. o.,... podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2) Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky porušené bolo.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní o odvolaní pod sp. zn.: 5Sž/18/2011 zo dňa 29. 03. 2012, v spojení a rozhodnutím Rady pre vysielanie a retransmisiu zo dňa 07. 06. 2011, číslo RP/27/2011, v konaní vedenom pod spisovou značkou 128-PLO/O-1240/2011, sa zrušujú vo všetkých výrokoch a vec sa vracia Rade pre vysielanie a retransmisiu na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd SR je povinný uhradiť právnemu zástupcovi sťažovateľa spoločnosti M. s. r. o... trovy konania... vo výške 57,62 EUR na účet právneho zástupcu sťažovateľa.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a slobody prejavu podľa čl. 26 ods. 1 ústavy postupom Rady v konaní vedenom pod sp. zn. 128-PLO/O-1240/2011 a jej rozhodnutím č. RP/27/2011 zo 7. júna 2011

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

V súvislosti s namietaným porušením základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a slobody prejavu podľa čl. 26 ods. 1 ústavy postupom Rady v konaní vedenom pod sp. zn. 128-PLO/O-1240/2011 a jej rozhodnutím č. RP/27/2011 zo 7. júna 2011 ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity ustanovený

v čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnutý postup Rady v namietanom konaní a jej rozhodnutie č. RP/27/2011 zo 7. júna 2011, pretože ho preskúmal na základe opravného prostriedku podľa § 250l OSP najvyšší súd.

V súvislosti s namietaným porušením základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a slobody prejavu podľa čl. 26 ods. 1 ústavy je z ústavného hľadiska pre ústavný súd preto podstatné a určujúce len preskúmanie postupu najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 SŽ/18/2011 a jeho rozsudku z 29. marca 2012 (obdobne napr. m. m. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05). Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a slobody prejavu podľa čl. 26 ods. 1 ústavy postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 SŽ/18/2011 a jeho rozsudkom z 29. marca 2012

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch do týchto práv alebo slobôd rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Najvyšší súd namietaným rozsudkom sp. zn. 5 SŽ/18/2011 z 29. marca 2012 potvrdil rozhodnutie Rady č. RP/27/2011 zo 7. júna 2011. V odôvodnení svojho rozsudku v prvom rade vymedzil okruh sporných skutočností, ktoré tvorili predmet konania:

„Porovnaním opravného prostriedku a obsahu administratívneho spisu najvyšší súd zistil, že skutkový stav medzi účastníkmi nie je sporný. Navrhovateľ nepoprel, že dňa 13. 12. 2010 o cca 22:12 hod. odvysielal v rámci programovej služby... program N.

Predmetom preskúmaného konania v danej veci je rozhodnutie a postup odporkyne - správneho orgánu, ktorým rozhodnutím bola navrhovateľovi uložená sankcia podľa § 64 ods. 1 písm. d/ zákona č. 308/2000 Z. z. za porušenie povinnosti podľa § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z. z.

Úlohou Najvyššieho súdu... preto v zmysle námietok navrhovateľa bolo posúdiť, či postup odporkyne v správnom konaní bol v súlade so zákonom, či navrhovateľ odvysielaním tohto programu porušil zákonné ustanovenia špecifikované odporkyňou v rozhodnutí, a či bola v súlade so zákonom uložená sankcia.“

Následne sa najvyšší súd vysporiadal v odôvodnení rozsudku s jednotlivými námietkami sťažovateľky, ktoré uviedla v opravnom prostriedku. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namieta porušenie označených základných práv a slobody podľa ústavy a práva podľa dohovoru, ku ktorému malo dôjsť tým, že Rada vyhotovila záznam z Programu na vlastnom nahrávacom zariadení a tento záznam použila ako dôkaz v konaní. Z týchto dôvodov je pre ústavný súd relevantné preskúmať to, či sa najvyšší súd v konaní o opravnom prostriedku vysporiadal ústavne akceptovateľným spôsobom s touto námietkou sťažovateľky. V príslušnej časti odôvodnenia svojho rozsudku najvyšší súd uviedol:

«V oblasti výkonu štátnej správy zákon č. 308/2000 Z. z. v ustanovení § 5 ods. 1 písm. m/ v prípade potreby oprávňuje Radu vyžiadať si od vysielateľov záznamy vysielania. Vysielateľom v ustanovení § 16 ods. 3 písm. 1/ ukladá korešpondujúcu povinnosť uchovávať súvislé záznamy vysielania počas 45 dní odo dňa ich vysielania v zodpovedajúcej kvalite a na vyžiadanie Rady poskytnúť záznam vysielania na zvyčajnom technickom nosiči, ktorého druh určí Rada v licencii po dohode s vysielateľom.

Na nariadenom pojednávaní, na otázku predsedníčky senátu, či v minulosti bolo vyžiadanie si záznamu zo strany odporkyne robené rozhodnutím, a prečo to nenamietali doteraz, právny zástupca navrhovateľa uviedol, „že to niekoľkokrát namietali, a že je to pre nich zásadná otázka, nakoľko neoprávneným vyhotovením si monitoringu bolo neoprávnene zasiahnuté do vysielania v zmysle autorského zákona, ktorý vyžaduje súhlas autora s uverejnením diela alebo osobitné zmocnenie v inom zákone, M. Rade súhlas nedal a zákon č. 308/2000 Z. z. takéto oprávnenie taktiež nedáva. Vyriešenie tejto otázky je pre

navrhovateľa zásadne aj v tom, že obdobným spôsobom Rada získala záznam vo veci občianskeho združenia 99 % a aj za toto vysielanie bola navrhovateľovi uložená sankcia.“.

Pokiaľ ide o samotnú žiadosť o poskytnutie záznamu najvyšší súd k argumentácii navrhovateľa uvádza, že zákon síce výslovne neupravuje formu a náležitosti tohto úkonu, ale vzhľadom na skutočnosť, že v podstate ide o výzvu na splnenie povinnosti vysielateľa uloženej mu zákonom, považuje doterajší spôsob konania Rady za súladný s účelom tohto ustanovenia zákona.

Požiadavka navrhovateľa na vydávanie samostatných rozhodnutí Rady za účelom vyžiadania záznamu vysielania v lehote do 45 dní od vysielania, vzhľadom na zloženie Rady (§ 6 zákona č. 308/2000 Z. z.), možnú periodicitu jej zasadaní, prípadné námietky vysielateľa proti dôvodom, resp. oprávnenosti žiadosti a potrebu rozhodnutia o týchto námietkach, predstavuje zbytočnú formalizáciu postupov, ktorá nemá oporu v citovanom zákonom ustanovení. Preto jej uplatnenie v predmetnej veci prvýkrát ako odvolacieho dôvodu (osobitne s poukazom na prednes navrhovateľa na ústnom pojednávaní dňa 29. 03. 2012), najvyšší súd vychádzajúc jednak z citovaných ustanovení zákona č. 308/2000 Z. z., jeho účelu a systematickej súvislosti a jednak z doteraz ustálenej súdnej praxe a judikatúry vyhodnotil ako zjavne účelové až špekulatívne.

V tejto súvislosti najvyšší súd tiež upozorňuje na to, že tam, kde chcel zákonodarca vyjadriť, že Rada koná vo forme rozhodnutia, výslovne to v zákona uvádza (napr. § 5 ods. 1 písm. a/ až d/ § 6 ods. 2 písm. a/ zákona 308/2000 Z. z.), pričom ani správny poriadok takúto povinnosť neurčuje.

Nad rámec uvedeného najvyšší súd uvádza, že ani odlišný právny názor navrhovateľa na formu žiadosti o poskytnutie záznamu (list Rady č. 6012/2010 zo dňa 15. 12. 2010), nevysvetľuje jeho oneskorenú vecnú reakciu (námietku z 15. 03. 2011), urobenú s dostatočným časovým odstupom od zániku jeho povinnosti na uchovanie záznamu spornej relácie.

Podľa § 5 ods. 1 písm. g/ a h/, zákona č. 308/2000 Z. z. do pôsobnosti Rady v oblasti výkonu štátnej správy patrí dohliadať na dodržiavanie povinností vysielateľov podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov a v prípade ich porušenia ukladať sankcie.

Zákon ani v ďalších ustanoveniach výslovne neupravuje spôsoby realizácie tohto dohľadu. Z uvedeného ustanovenia je však zrejmé, že ide o výkon dohľadu ex offi, ktorý

musí zabezpečiť samotná Rada permanentne, i bez vonkajšieho podnetu (napr. sťažnosti diváka) a vlastnými prostriedkami. Zo špecifik predmetu dohľadu (§ 3 písm. a/ cit. zák.) a jeho rozsahu vyplýva, že pre splnenie daného účelu musí mať odporkyňa možnosť zabezpečiť sledovanie televízneho vysielania (monitoring) aj pomocou technických prostriedkov. Z dôvodovej správy k zákonu č. 308/2000 Z. z. (jej všeobecnej časti kapitoly o nárokoch na štátny rozpočet) je zrejmé, že zákon s touto činnosťou Rady počíta (zvýšenie počtu pracovníkov v oblasti monitoringu + zakúpenie videotechniky pre monitorovanie).

Oprávnenie odporkyne v prípade potreby žiadať o poskytnutie záznamu vysielania aj vysielateľa je teda len ďalším, nie však jediným spôsobom realizácie dohľadu, resp. získania podkladov pre plnenie úloh ďalších úloh odporkyne v oblasti výkonu štátnej správy.

Z obsahu stanoviska navrhovateľa z 15. 03. 2011 k vyžiadaniu záznamov z vysielania (č. l. 7), odpovede odporkyne na toto stanovisko z 18. 04. 2011 (č. l. 6) a listu odporkyne zo 06. 05. 2011 jednoznačne vyplýva, že odporkyňa z vlastného automatického nahrávacieho zariadenia na účely dohľadu, vytvorila kópiu (rozmnoženinu) spornej relácie až po tom, čo navrhovateľ záznam zjavne úmyselne v rozpore s § 16 ods. 3 písm. 1/ zákona č. 308/2000 Z. z. neposkytol.

Takto vytvorený záznam bol odporkyňou použitý výlučne na účely a potreby správneho konania, ktoré jej vyplývajú z ustanovení zákona č. 308/2000 Z. z. a zákon č. 71/1967 Zb.

K námietke navrhovateľa, v ktorej poukazuje na autorský zákon, najvyšší súd v zhode s vyjadrením odporkyne uvádza, že tento zákon upravuje súkromnoprávne vzťahy medzi nositeľom autorských práv a práv s nimi súvisiacich a ostatnými subjektmi súkromného práva. Takto potom uvedená námietka nepodlieha prieskumu v správnom súdnictve podľa tretej hlavy piatej časti OSP a najvyšší súd na ňu nemôže prihliadať.

Navyše podľa názoru najvyššieho súdu týmto postupom majetkové právo vysielateľa podľa § 68 ods. 2 písm. c/ zákona 618/2003 Z. z. mohlo byť dotknuté len v nevyhnutnej miere, potrebnej pre splnenie zákonom stanoveného poslania a pôsobnosti Rady, t. j. jej konanie na základe zákona.

Námietka navrhovateľa týkajúca sa použitia nezákonne získaného dôkazu je preto podľa názoru najvyššieho súdu neopodstatnená.

Podľa najvyššieho súdu nemožno vylúčiť, že motív tohto konania vysielateľa vychádza aj z porovnania zákonných rozsahov pre výšku pokuty za nedodanie záznamu vysielania na vyžiadanie Rady (663 eur do 66.387 eur) a pre výšku pokuty za správny delikt § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z. z., za ktorý bol navrhovateľ sankcionovaný (3.319 eur do 165.969 eur), kde je zrejmé, že nedodaním záznamu vysielania na vyžiadanie Rady sa navrhovateľ chcel vyhnúť sankcionovaniu za závažnejší správny delikt, a teda aj vyššej pokute. Uvedené konštatovanie najvyššieho súdu utvrdzuje aj vyjadrenie navrhovateľa, ktorý na nariadenom pojednávaní, ako je uvedené vyššie uviedol, že „vyriešenie tejto otázky je pre navrhovateľa zásadné aj v tom, že obdobným spôsobom Rada získala záznam vo veci občianskeho združenia 99 % a aj za toto vysielanie bola navrhovateľovi uložená sankcia.»

V súvislosti s namietaným porušením označených práv a slobody sťažovateľky napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu vydaným v správnom súdnictve a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, bolo podľa názoru ústavného súdu potrebné zohľadniť špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať „zákonnosť“ rozhodnutí a postupov orgánu verejnej správy, o ktorých fyzická osoba alebo právnická osoba tvrdí, že boli nezákonné a ukrátili ju na jej právach (§ 247 ods. 1 OSP), teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok v konkrétnom druhu správneho konania rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy a v súlade so zákonom rozhodli. Treba vziať preto do úvahy, že správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy. V prerokúvanom prípade bolo potrebné zohľadniť aj to, že najvyšší súd ako správny súd bol súdom s plnou jurisdikciou, pretože predmetom konania bolo rozhodovanie o porušení povinnosti a uloženie sankcie podľa zákona č. 308/2000 Z. z. (§ 250i ods. 2 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP). Vzhľadom na to ústavný súd posudzoval z tohto aspektu aj dôvodnosť námietok sťažovateľky proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu.

Základom argumentácie sťažovateľky je jej nesúhlas s právnym názorom najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu týkajúcim sa hodnotenia postupu Rady so „*zákonnosťou získania dôkazu – záznamu vysielania Programu ako podkladu pre rozhodnutie RVR*“, ako podkladom pre jej rozhodnutie. Je toho názoru, že získaný dôkaz nebol v súlade so zákonom [predovšetkým s príslušnými ustanoveniami zákona č. 308/2000 Z. z., zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) a zákona č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „autorský zákon“)].

Z odôvodnenia namietaného rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že tento sa stotožnil s postupom Rady, ktorá vyhotovila záznam Programu vlastným nahrávacím zariadením a následne tento záznam použila v správnom konaní ako dôkaz a podklad pre svoje rozhodnutie. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozsudku dospel k záveru, že zo zákona č. 308/2000 Z. z. možno odvodiť takéto právo Rady, hoci nie je explicitne vyjadrené v texte zákona. Pri svojej argumentácii najvyšší súd poukázal na to, že do pôsobnosti Rady v oblasti výkonu štátnej správy patrí dohliadať na dodržiavanie povinností vysielateľov a v prípade porušenia povinností ukladať sankcie [§ 5 ods. 1 písm. g) a h) zákona č. 308/2000 Z. z.]. Poukázal tiež na to, že zákon č. 308/2000 Z. z. neupravuje konkrétne a vyčerpávajúco všetky spôsoby realizácie tohto dohľadu. Charakter dohľadu vymedzil tak, že tento dohľad vykonáva Rada ex offo, teda aj bez vonkajšieho podnetu, permanentne a vlastnými prostriedkami. Špecifiká predmetu dohľadu a jeho rozsah [§ 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.] odôvodňujú záver, že Rada musí mať možnosť zabezpečiť nepretržité sledovanie televízneho vysielania (monitoring), pričom tento záver je podporený aj dôvodovou správou k zákonu č. 308/2000 Z. z., ktorá predpokladá zakúpenie videotechniky pre monitorovanie. Najvyšší súd tiež uviedol, že oprávnenie žiadať o poskytnutie záznamu [§ 5 ods. 1 písm. m) zákona č. 308/2000 Z. z.] je ďalší, nie však jediný spôsob realizácie dohľadu.

Následne najvyšší súd hodnotil spôsob, akým Rada vykonala oprávnenie vyhotoviť vlastný záznam z vysielania. V tejto súvislosti poukázal na to, že Rada vyhotovila kópiu

(rozmnoženinu) Programu z automatického nahrávacieho zariadenia až potom, čo sťažovateľka neposkytla potrebnú súčinnosť a neposkytla sama záznam z vysielania s tým, že táto kópia bola použitá výlučne pre účely a potreby správneho konania. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky, že vyhotovenie kópie Programu predstavuje porušenie autorského práva, najvyšší súd uviedol, že autorský zákon sa týka súkromno-právnych vzťahov a postup Rady len v minimálnom rozsahu porušuje právo sťažovateľky podľa § 68 ods. 2 písm. c) autorského zákona s tým, že táto námietka je tiež v správnom konaní irelevantná.

V súvislosti s výkladom zákona č. 308/2000 Z. z., ktorý v prerokúvanom prípade uskutočnil najvyšší súd, ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru týkajúcu sa interpretácie právnych predpisov. Podľa tejto judikatúry ako ústavne nesúladné (porušujúce základné práva sťažovateľa) ústavný súd hodnotí aj také rozhodnutia všeobecných súdov, v ktorých boli zákony, prípadne podzákonné právne úpravy interpretované v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, napr. v dôsledku prílišného formalizmu (IV. ÚS 192/08, IV. ÚS 69/2012, IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 26/2010, III. ÚS 163/2011, podobne aj Ústavný súd Českej republiky napr. III. ÚS 150/99). Rovnako tak k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona. Jazykový výklad môže totiž v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu predstavovať len prvotné priblíženie sa k obsahu právnej normy, ktorej nositeľom je interpretovaný právny predpis; na overenie správnosti či nesprávnosti výkladu, resp. na jeho doplnenie či spresnenie potom slúžia ostatné interpretačné prístupy postavené na roveň gramatickému výkladu, najmä teleologický a systematický výklad vrátane ústavne konformného výkladu, ktoré sú spôsobilé v kontexte racionálnej argumentácie predstavovať významný korektív pri zistení obsahu a zmyslu aplikovanej právnej normy (IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 351/2010, m. m. I. ÚS 306/2010).

Najvyšší súd v predmetnom výklade príslušných ustanovení zákona č. 308/2000 Z. z. uvedené zásady výkladu právnych predpisov rešpektoval. Výklad tohto zákona nezaložil na jeho textovom znení, ale zohľadnil zmysel a účel predmetnej právnej úpravy, pričom sa podľa ústavného súdu nedopustil excesu, teda svojvoľného alebo zjavne účelového výkladu.

V kontexte s týmto ústavne súladným výkladom zákona č. 308/2000 Z. z. nemožno akceptovať ani námietku sťažovateľky o nezákonnosti dôkazu, ktorý Rada získala vyhotovením kópie Programu vlastným nahrávacím zariadením, a tiež o porušení autorského zákona. Z týchto dôvodov považuje ústavný súd citované právne závery najvyššieho súdu za ústavne akceptovateľné, pretože nie sú prejavom svojvôle, teda arbitrárnosti a sú primeraným spôsobom odôvodnené. Táto časť odôvodnenia poskytuje dostatočný podklad pre potvrdzujúci výrok rozsudku najvyššieho súdu.

Ústavný súd poukazuje pritom aj na svoju judikatúru, podľa ktorej postup súdu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základných práv vyjadrených v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným postupom a rozsudkom najvyššieho súdu.

V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd svoje právne závery primeraným spôsobom odôvodnil, tieto závery sú preskúmateľné, logické a vychádzajú z aplikácie príslušných ustanovení zákona č. 308/2000 Z. z., Správneho poriadku a autorského zákona, nie sú zjavne neodôvodnené a ani arbitrárne, preto sú ústavne udržateľné. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení, predovšetkým zákona č. 308/2000 Z. z. takéto nedostatky nevykazuje.

Sťažovateľka tiež namieta, že označeným postupom najvyššieho súdu a jeho rozsudkom z 29. marca 2012 bola porušená jej sloboda prejavu podľa čl. 26 ods. 1 ústavy.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu absencia porušenia ústavnoprocených princípov vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti všeobecných súdov za porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa hmotnoprávneho charakteru, medzi ktoré patrí aj sloboda prejavu (m. m. IV. ÚS 116/05). Ústavný súd v súlade so svojou skoršou judikatúrou (napr. II. ÚS 78/05) aj naďalej zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv, práv a slobôd hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, prípadne čl. 6 dohovoru. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy.

Keďže ústavný súd postup najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sž/18/2011 a jeho rozsudok z 29. marca 2012 nepovažoval za arbitrárny alebo zjavne neodôvodnený, nemohlo postupom najvyššieho súdu v namietanom konaní a jeho rozsudkom dôjsť ani k porušeniu slobody prejavu podľa čl. 26 ods. 1 ústavy.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade neexistujú skutočnosti, ktoré by signalizovali možnosť vyslovenia porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 46 ods. 2 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a porušenia slobody prejavu podľa čl. 26 ods. 1 ústavy postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sž/18/2011 a jeho rozsudkom z 29. marca 2012 po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ju pri predbežnom prerokovaní odmietol v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2012